

Бо қарори Шурои илмӣ-методи
Муассисаи давлатии «Китобхонаи
миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи
Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон аз “____” _____ соли
2024, №_____ тасдиқ шудааст.

Раиси Шуро

_____ Ҷ. Файзализода

Низомномаи

Озмунҳои ҷумҳуриявии «Хонандаи беҳтарини асарҳои Пешвои миллат»
байни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1.1. Озмунҳои ҷумҳуриявии «Хонандаи беҳтарини асарҳои Пешвои миллат» (минбаъд Озмун) дар асоси амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 12 декабри соли 2023, №АП-470 дар бораи тасдиқи чадвали баргузориҳои ҷашну солгард, фестивалу намоиш, иду озмунҳои фарҳангии маърифатӣ ва анъанаю хунарҳои мардумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2024 баргузор карда мешавад.

1.2. Озмун бо мақсади арҷгузори ба таърихи пурифтихори миллати тоҷик, омӯзиши амиқу ҳамаҷонибаи корнамоиҳои наҷиб ва фаъолияти шоистаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи наҷоти давлат, таҳкими Ваҳдати миллӣ, эъмори модели нави давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягонаи Тоҷикистон дар шароити нави таърихӣ ва ба ин васила дарёфти ҷеҳраҳои нави суҳанвару суҳандон, арҷ гузоштан ба арзишҳои миллию фарҳангӣ, инкишофи қобилияти эҷодӣ, таҳкими эҳсоси худогоҳию худшиносӣ, ифтихори миллӣ, тақвияти қобилияти кордониву роҳбарӣ, омӯзиши ҳамаҷонибаи Мактаби давлатдорӣ Пешвои

миллат миёни қишри ҷавони аҳолии кишвар, бахусус донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ доир мегардад.

1.3. Озмун дар роҳи рӯй овардан ба хуввияти миллӣ, зиракии сиёсӣ, худшиносию меҳанпарастӣ ва дар маҷмуъ эҳтирому шукргузорӣ аз истиқлоли сиёсӣ ва ба ин васила ҷалби ҷавонон ба осори пурғановати Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва саҳми назарраси ин шахсияти шинохтаи сатҳи ҷаҳонӣ дар бунёди давлати навини тоҷикон, пайгирии сиёсати хирадмандона ва ташаббусҳои аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ эътирофшудаи ӯ, ваҳдатфаринӣ, инсондӯстӣ ва дигар паҳлуҳои шоистаи фаъолияти роҳбарии ӯ дар самти якпорчагии Тоҷикистон дар даврони соҳибистиқлолии кишвар нақши созгор хоҳад дошт.

1.4. Иштирокдорони Озмун донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (бакалавр, магистр) мебошанд.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

2.1. Сарпарасти Озмун Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Китобхонаи миллӣ) мебошад.

2.2. Масъулони баргузории Озмун Китобхонаи миллӣ, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, кумитаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, Академияи миллии илмҳо, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон ва Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2.3. Вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, кумитаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, Академияи миллии илмҳо ва Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон дар тарғибу ҷалби иштирокчиён ва ҷараёни баргузории Озмун иштирок мекунанд.

2.4. Ректорон (директорон)-и муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ҷиҳати дар сатҳи баланд ташкил ва баргузор кардани даври якуми Озмун масъул мебошанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

3.1. Барои гузаронидани Озмун комиссияи Озмунӣ ҷумҳуриявӣ (минбаъд – Комиссияи Озмун) таъсис дода шуда, ҳайати он аз ҷониби директори Китобхона миллий тасдиқ карда мешавад.

3.2. Комиссия аз раис, муовин, аъзоён ва котиб иборат мебошад.

3.3. Ваколатҳои Комиссияи Озмун:

- таҳияи ҷадвали баргузори Озмун ва назорати он;
- тасдиқи тартиб, талабот ва тавзеҳот оид ба Озмун;
- пешниҳоди ҳайати ҳакамон барои даври дуюми Озмун;
- бо ширкати ҳайати ҳакамон гузаронидани семинари машваратӣ;
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони Озмун;
- омӯзиш ва тавсияи ҳуҷҷатҳои пешниҳодшудаи иштирокдорони Озмун ба даври ниҳой;
- баррасии пешниҳодҳои ҳайати ҳакамон ва арзу шикоятҳои иштирокдорон;
- тасдиқ ва эълони натиҷаи хулосаи ҳайати ҳакамони даври дуюми Озмун.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

4.1. Озмун аз ду давр иборат буда, аз моҳи май то октябри соли 2024 ба таври зайл ташкил ва гузаронида мешавад:

- даври якум – моҳи май дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ;

- даври дуюм – ҳафтаи чоруми моҳи сентябр - ҳафтаи якуми моҳи октябр барои ғолибони ҷойҳои якум, дуюм ва сеюми даври якум дар Китобхонаи миллий.

4.2. Протоколи ҷамъбасти даври якум ба Комиссияи Озмун бо тасдиқи ректорон (директорон)-и муассисаҳои таҳсилоти миёна ва

олии касбӣ ва имзои раисони ҳакамони даври якум пешниҳод мешавад.

4.3. Шумораи ғолибони даври якум, ки ба даври дуум пешниҳод мешаванд, набояд аз 3 нафар зиёд бошанд.

4.4. Иштирокчиён новобаста аз зодгоҳ ва маҳалли зисташон аз номи муассисаи таълимие, ки дар он донишҷӯ мебошанд, баромад мекунанд.

4.5. Ҷараёни баргузори даври якум тавассути шабакаҳои иҷтимоии интернетӣ ва телевизиону радиоҳои маҳаллӣ, даври дуум тавассути шабакаҳои телевизион ва радиои давлатӣ, инчунин дигар воситаҳои ахбори омма ба таври васеъ инъикос ва пахш карда мешавад.

4.6. Мӯҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои ғолибони даври якум барои иштирок дар даври дуум ба Комиссияи Озмун то 10 июни соли 2024 муқаррар карда мешавад.

4.7. Дар даври дууми Озмун ғолибони даври якум ба ду гурӯҳ ҷудо гардида, гурӯҳи якум миёни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва гурӯҳи дуум миёни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ аз озмун мегузаранд.

4.8. Китобхонаи миллӣ, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, кумитаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, телевизион ва радио, кор бо ҷавонон ва варзиш, Академияи миллии илмҳо, Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон масъули гузаронидани маросими тантанавии супоридани ҷоизаҳо ба ғолибони Озмун мебошанд.

5. ШАРТҲОИ ИШТИРОК ДАР ОЗМУН

5.1. Дар Озмун донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ (магистр ва бакалавр) иштирок карда метавонанд.

5.2. Шартҳои ташкил ва баргузори Озмун аз ҷониби Комиссияи Озмун назорат карда мешавад.

5.3. Дар вақти холгузорӣ ба савияи дониши довтолабон ва баёни мантиқии муҳтавои асарҳои Пешвои миллат ва амалӣ гардидани рӯйдодҳои фараҳбахши миллӣ, ки бевосита бо ибтиқори Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳаррам Эмомалӣ Раҳмон ба вуқӯъ пайвастанд, бартарӣ дода мешавад.

5.4. Озмун бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баргузор мегардад.

5.5. Дар даври дуюм иштироқдор шарҳи ҳоли мухтасари худро бо гузоштани имзо ва нусхаи протоколи даври якум ба Комиссияи Озмун ба таври хаттӣ пешниҳод менамояд (ҳуҷҷатҳои мазкур дар ду нусха ба даври дуюм пешниҳод карда мешаванд).

5.6. Раёсати муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ як нафарро котиби масъули даври якуми Озмун таъин менамояд. Котиби масъули даври якум ҳуҷҷатҳои довтолабонро дар асоси банди 5.5.-и Низомномаи мазкур санҷида, дар асоси санад онҳоро ба Комиссияи Озмун пешниҳод мекунанд. Котибони Озмун вақт ва ҷойи баргузори Озмунро ба иштироқдорон ҳатман хабар медиҳанд.

5.7. Ғолибони даври дуюми Озмун, ки сазовори ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм мегарданд, то се соли минбаъда дар Озмуни «Хонандаи беҳтарини асарҳои Пешвои миллат» ҳуқуқи иштироқ карданро надоранд.

6. ТАЛАБОТ БА ИШТИРОҚДОРОНИ ОЗМУН

6.1. Донишҳои азбарнамудаи иштироқдорони Озмун тибқи мазмуни асарҳои Пешвои миллат муайян карда мешавад, аз ҷумла:

- донишҳои маълумоти муфассал доир ба асарҳои Пешвои миллат;
- доштани маълумот оид ба ҳаёт ва фаъолияти Пешвои миллат;
- қобилияти нақлу тафсири воқеаҳои даврони Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- баёни порчаҳои муҳимми асарҳо, асосноккунии дастовардҳо, корнамоӣ ва ободкориҳои Пешвои миллат;

- дониستاني санадҳои муҳимми меъёри ҳуқуқӣ оид ба мақоми Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- дониستاني мероси таърихӣ фарҳангии моддӣ маънавии халқи тоҷик;

- дониستاني сарчашмаҳои таърихӣ ва асарҳои илмӣ бадеӣ, ки дар асарҳои Пешвои миллат истифода шудаанд;

- қобилияти суҳанварӣ, озодбаёнӣ ва ровигӣ.

7. МЕЪЁРИ АРЗЁБИИ ҒОЛИБОНИ ОЗМУН

7.1. Ҳаёти ҳақамони Озмун ба савияи дониши сиёсӣ фарҳангии иштирокдорон аз рӯи меъёрҳои зерин баҳо медиҳанд:

- ба ҳар як доғалаб барои муаррифии ҳаёту фаъолият, мактаби давлатдорӣ, пешниҳодҳои сатҳи ҷаҳонӣ ва китобҳои Пешвои миллат, инчунин асарҳои дигари таърихӣ ба муҳлати то 10 дақиқа вақт дода мешавад;

- бо мақсади баҳогузорӣ ба истеъдоди доғалабон ҷадвали 10-ҳола муқаррар карда мешавад. Доғалаб барои дониستاني ҳаёту фаъолият, хизматҳои шоиста ва корнамоиҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон – 10 ҳол, барои ҷавоби аз ҳуб болотар – 8 ҳол, барои ҷавоби ҳуб – то 6 ҳол, барои ҷавоби аз миёна беҳтар – 4 ҳол, барои ҷавоби миёна – 3 ҳол гузошта мешавад ва барои ҷавоби ғайриқаноатбахш ҳол гузошта намешавад.

8. ҲАЙАТИ ҲАҚАМОН

8.1. Ҳаёти ҳақамони даври якуми Озмунро ректорон (директорон)-и муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ бо санади дахлдор тасдиқ менамояд.

8.2. Ҳаёти ҳақамон амалҳои зеринро иҷро мекунад:

- саводу дониш ва маҳорату истеъдоди доғалабонро натиҷагирӣ мекунад;

- ҳолҳоро муқаррар карда, бо овоздиҳии кушода ғолибонро муайян менамояд;

- натиҷаи Озмунро дар протокол дарҷ карда, бо имзои аъзои ҳакамон тасдиқ менамояд.

8.3. Ба ҳайати ҳакамон олимону адибон, роҳбарони китобхонаҳо ва омӯзгорон ворид мешаванд. Шумораи ҳайати ҳакамон набояд аз 5 нафар зиёд бошад.

8.4. Хулосаи ҳайати ҳакамони даври дуюм дар комиссияи Озмун баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад.

8.5. Комиссияи Озмун дар ҳолати ҷавобгӯӣ набудани хулосаи ҳайати ҳакамон ба талаботи Низомномаи мазкур (дар ҳолатҳои истисноӣ ва ё муайян гардидани иштибоҳоти техникӣ) ҳуқуқи бекор кардани онро дорад. Ҳамчунин, дар сурати ба вучуд омадани мушкилоте, ки дар Низомномаи мазкур пешбинӣ нашудаанд, комиссияи Озмун ваколати ҳалли онро дорад.

9. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

9.1. Хароҷоти даври якум ва хароҷоти вобаста ба сафарбаркунии ғолибон ба даври дууми Озмун, будубоши онҳо дар шаҳри Душанбе аз ҳисоби муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ва дигар сарчашмаҳои маблағгузорӣ, ки қонунгузорӣ манъ накардааст, пардохт карда мешавад.

9.2. Ғолибони даври якум ва дууми Озмун, инчунин иштирокчиёни ғайбӣ он аз ҷониби Вазорати маориф ва илм ва муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ба таври моддию маънавӣ ҳавасманд гардонида мешаванд.

9.3. Хароҷоти баргузорию чорабиниҳои даври дууми Озмун аз суратҳисоби махсуси Китобхонаи миллии пардохт карда мешавад.

9.4. Ба ғолибон ва иштирокдорони ғайбӣ даври дууми Озмун тибқи тартиби муқарраргардида аз ҳисоби маблағҳои пешбинигардидаи Китобхонаи миллии, Вазорати маориф ва илм, Кумитаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ ва Кумитаи иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илм ҷоиза ва мукофоти пулӣ дода мешавад.

9.5. Барои ҳавасмандгардонии ғолибони ҳарду даврҳои Озмун тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷалби сарпарастон иҷозат дода мешавад.

10. ТАРТИБИ ДАРЁФТИ ҶОИИ ЯКУМ

10.1. Ҷойи якум ба иштирокдоре дода мешавад, ки беш аз 90% асарҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро мутолиа ва ҳифз намудааст.

11. ИМТИЁЗҶО

11.1. Ғолибони даври дуюм (ҷойҳои 1, 2, 3) баъди хатми муассисаи таҳсилоти миёна ва олии касбӣ ба ихтисоси интихобкардашон барои идомаи таҳсил, зинаи магистратура ва маълумоти дуюми олии ба муҳлати се сол, бе супоридани имтиҳон тибқи тавсияномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи ройгон ба Академияи идоракунӣ давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои касбии баъд аз муассисаи олии таълимии кишвар қабул карда мешаванд. Тартиби қабулро Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

11.2. Ғолибони даври дуюми Озмун тавассути барномаҳои телевизионӣ ва радиои муаррифӣ гардида, ҳуқуқи иштирок дар ҷорабинҳои маърифатӣ сиёсӣ ва гурӯҳҳои ташвиқотӣ тарғиботиро пайдо менамоянд.

11.3. Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллӣ»-и Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон протокол ва санадҳои ғолибони Озмунро дар асоси таҳияи тартиби махсус барои 5 сол нигоҳдорӣ намуда, сипас ба бойгонӣ месупорад.

Замимаи 1
ба Низомномаи Озмони
ҷумҳуриявии «Хонандаи
беҳтарини асарҳои Пешвои

миллат» байни донишҷӯёни
муассисаҳои таҳсилоти миёна ва
олии касбӣ

Ҳайати комиссияи

Озмуни ҷумҳуриявӣ «Хонандаи беҳтарини асарҳои Пешвои миллат»
байни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ

- мушовири баҳши ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон
оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, раиси
Комиссия;
- раиси Кумитаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини раиси Комиссия;
- муовини якуми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон,
муовини раиси Комиссия;
- директори Муассисаи давлатии «Китобхонаи милли»-и
Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби
Комиссия.

Аъзои Комиссия:

- раиси Кумитаи қор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;
- муовини вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- муовини раиси Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- раиси Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон;
- ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;
- ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- директори Институти таърих, бостоншиносӣ ва
мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии
илмҳои Тоҷикистон;
- раиси Кумитаи иттифоқи касабии кормандони маориф ва илм.

Замимаи 2
ба Низомномаи Озмуни
ҷумҳуриявии «Хонандаи
беҳтарини асарҳои Пешвои
миллат» байни донишҷӯёни
муассисаҳои таҳсилоти миёна ва
олии касбӣ

Қоидаҳои

Озмуни ҷумҳуриявии «Хонандаи беҳтарини асарҳои Пешвои миллат»
байни донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ

Ба ғолибони ҷойҳои якум ҷом, диплом ва мукофоти пулӣ тақдим карда мешавад. Ба ғолибони ҷойҳои дуюм, сеюм ва ифтихорӣ диплом ва мукофоти пулӣ тақдим карда мешавад.

Ғолибон ба ду гурӯҳ ҷудо карда мешавад:

1. Ғолибони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ.
2. Ғолибони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ.

Мукофотҳои пулӣ барои ғолибони Озмун ба таври зерин муқаррар карда мешаванд:

- барои ҷойҳои якум – 20 000 сомонӣ (ба ҳар яке аз ғолибон);
- барои ҷойҳои дуюм – 15 000 сомонӣ (ба ҳар яке аз ғолибон);
- барои ҷойҳои сеюм (ду ҷой ба ҳар кадом гурӯҳ) – 7 500 сомонӣ (ба ҳар яке аз ғолибон);

Ҷамағӣ: 100 000 сомонӣ.

